Sygn. akt VII P 199/19

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Iwona Wiśniewska
Protokolant:	St.sekr.sąd. Beata Górska

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2019 r. w Bydgoszczy na rozprawie

sprawy z powództwa J. Z.

przeciwko Z. W.w B.

o odprawę emerytalną

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 32256 zł (trzydzieści dwa tysiące dwieście pięćdziesiąt sześć złotych) brutto tytułem odprawy emerytalnej z ustawowymi odsetkami od dnia 1.01.2018r. do dnia zapłaty;

2. Kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

SSR Iwona Wiśniewska

Sygn. akt VII P 199/19

UZASADNIENIE

Powód J. Z. wniósł pozew przeciwko pozwanemu Z. W.w B. domagając się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 35256 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż w dniu 15 lipca 1995 r. zakończył służbę w Urzędzie Ochrony Państwa, pełniąc wcześniej służbę milicyjną i przeszedł na tzw. emeryturę resortową. Powód otrzymał również odprawę pieniężną, która przysługiwała mu na podstawie obowiązujących przepisów. W dniu 18 września 1995 r. podjął pracę w Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych w B., a następnie po przeprowadzonej w 1998 r. reorganizacji, pracował do 31 grudnia 2017 r. w Z. W.w B.. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał powodowi prawo do emerytury od 1 stycznia 2018 r. po 22 latach pracy w wyżej wymienionych instytucjach. Zgodnie z decyzją Z. W.w B. powodowi nie przysługiwała odprawa emerytalna, gdyż otrzymał ją już wcześniej przechodząc na emeryturę w Urzędzie Ochrony Państwa. Powód z tym stanowiskiem się nie zgodził powołując się na stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 grudnia 2015 r. sygn. akt I PK 1/15, z którego wynika że odprawa pieniężna przysługująca funkcjonariuszom służb mundurowych nie jest tożsama z odprawą przysługują cywilnym pracownikom przechodzącym na emeryturę zgodnie

z przepisami kodeksu pracy. Nadto świadczenia te nie wykluczają się i mundurowi podejmujący pracę cywilną po zakończeniu służby zachowują prawo do obu tych świadczeń.

W odpowiedzi na pozew Z. W.w B. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwany przyznał, iż powód był zatrudniony we wskazanych podmiotach od dnia 18 września 1995 r. do 31 grudnia 2017 r. będąc wcześniej funkcjonariuszem Milicji Obywatelskiej i Urzędu Ochrony Państwa. Nadto pozwany przyznał, iż powód wystąpił o przyznanie i wypłatę odprawy emerytalnej, w związku z przejściem na emeryturę. Pismem z dnia 4 marca 2019 r. pozwany poinformował powoda, iż jego wniosek nie może zostać uwzględniony, wskazując, iż powód nie spełnił okoliczności uzasadniających przyznanie mu takiego świadczenia. Pozwany podniósł, iż powód jest już emerytem, zaś umowa o pracę została rozwiązana na zasadzie porozumienia stron i nie miała związku z przejściem na emeryturę. Ani w porozumieniu stron ani w świadectwie pracy nie było mowy, iż rozwiązanie stosunku pracy następuje w związku z przejściem pracownika na emeryturę. Poza tym wskazał, iż powód już otrzymał odprawę emerytalną na podstawie art. 29 ust. 2 pkt 4 oraz art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. nr 30, poz. 180).

Sąd ustalił, co następuje:

Powód J. Z. w latach 1968-1995 pełnił służbę jako funkcjonariusz Milicji Obywatelskiej, a następnie jako funkcjonariusz Urzędu Ochrony Państwa. Po zakończeniu służby powód uzyskał odprawę emerytalną przysługującą funkcjonariuszom zwolnionym ze służby w związku z przejściem na emeryturę. W okresie 18 września 1995 r. do 31 grudnia 2017 r. powód był zatrudniony u poprzednika prawnego pozwanego i u pozwanego Z. W. w B. na stanowisku Głównego Specjalisty Wydziału Geodezji i Nieruchomości w pełnym wymiarze czasu pracy łącząc status emeryta i pracownika.

Okoliczności bezsporne

Umowa uległa rozwiązaniu za porozumieniem stron na wniosek powoda z dniem 31 grudnia 2017 r.

Dowód: wniosek o rozwiązanie umowy k. 1 – akta osobowe powoda

Decyzją z dnia 30 stycznia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał powodowi prawo do emerytury z dniem 1 stycznia 2018 r. Emerytura ta została zawieszona, gdyż powód pobiera świadczenie emerytalne z MSWiA.

Dowód: decyzja ZUS z dnia 30 stycznia 2018 r. – k. 3

Powód pismem z dnia 26 lutego 2019 r. zwrócił się do Dyrektora Z. W.w B. o przyznanie mu odprawy emerytalnej w związku z przejściem na emeryturę. Pismem z dnia 4 marca 2019 r. pozwany odmówił zapłaty świadczenia i stanowisko to podtrzymał w piśmie z dnia 4 kwietnia 2019 r.

Dowód: pismo pozwanego z dnia 4 marca 2019 r. – k. 5, pismo pozwanego z dnia 4 kwietnia 2019 r. – k. 6

Odprawa emerytalna powoda, liczona jak ekwiwalent za urlop wynosi 32 256 zł brutto.

Dowód: pismo pozwanego z dnia 4 kwietnia 2019 r. – k. 6

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron, a także na podstawie przesłuchania stron, ograniczonego na zasadzie art. 302 k.p.c. do przesłuchania powoda, które w ocenie Sądu było jasne, logiczne oraz spójne z pozostałym zebranym w sprawie materiałem dowodowym.

Stan faktyczny niniejszej sprawy był w zasadniczych kwestiach niesporny, a rozstrzygnięcia wymagała kwestia prawna, czy powodowi przysługiwała odprawa emerytalna na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (tekst jedn. z dnia 7 czerwca 2018 r. Dz.U. z 2018 r. poz. 1260).

Bezspornym pozostawało, iż dniem 31 grudnia 2017 r. ustał łączący strony stosunek pracy. Poza sporem pozostawał także fakt, iż powód miał ponad 20-letni staż pracy w rozumieniu art. 38 ust. 3 pkt 3 ustawy o pracownikach samorządowych, a kwota ewentualnej odprawy wynosiła 32 256 zł.

Sąd zważył, że stosownie do art. 92^1 § 1 k.p., pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia. Prawo do odprawy emerytalnej przysługuje pracownikowi albo na podstawie przepisów ogólnych, powszechnie obowiązujących (art. 92^1 k.p.) albo na podstawie przepisów szczególnych (np. ustaw regulujących odrębnie, poza Kodeksem pracy, stosunki zatrudnienia poszczególnych kategorii pracowników, czyli tzw. pragmatyk), albo na podstawie postanowień zawartych w tzw. autonomicznych źródłach prawa pracy (np. w układach zbiorowych pracy). Ma to znaczenie o tyle, że w art. 92^1 § 1 k.p. został ustalony minimalny standard uprawnień płacowych pracownika z tytułu rozwiązania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę. Przewidziana w tym przepisie odprawa emerytalna lub rentowa jest świadczeniem powszechnym, ustawowo gwarantowanym, a jej wysokość odpowiada jednomiesięcznemu wynagrodzeniu za pracę pracownika i jest niezależna od posiadanego przez uprawnionego stażu zatrudnienia. Jest to świadczenie, które każdy pracownik powinien otrzymać raz w życiu, gdy traci swój status pracowniczy w związku z przejściem na rentę lub emeryturę. W układach zbiorowych pracy i regulaminach wynagradzania można jednak ukształtować zasady nabywania prawa do tego świadczenia i ustalania jego wysokości w sposób korzystniejszy dla pracowników od wynikającego z powołanego przepisu (por. uchwałę SN z dnia 18 marca 2010 r., II PZ 1/10, OSNP 2010/17-18/208 oraz wyroki SN z dnia 7 lutego 2008 r., II PK 160/07, OSNP 2009/7-8/97; z dnia 7 kwietnia 2010 r., II PK 328/09, Lex nr 603418 i z dnia 9 grudnia 2015 r., I PK 1/15, Lex nr 1959540).

Prawo do odprawy emerytalnej pracowników pozwanego, w tym powoda, zostało określone w ustawie o pracownikach samorządowych. Art. 38 ust. 3 ustawy stanowi, iż w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości:

1) po 10 latach pracy – dwumiesięcznego wynagrodzenia;

2) po 15 latach pracy – trzymiesięcznego wynagrodzenia;

3) po 20 latach pracy – sześciomiesięcznego wynagrodzenia.

W przedmiotowej sprawie nie budziło wątpliwości to, iż powód spełniał przesłanki przyznania mu świadczenia określonego w art. 38 ust. 3 pkt 3 ustawy o pracownikach samorządowych. Miał bowiem ponad 20 lat pracy w rozumieniu przepisów ustawy, spełniał warunki uprawniające do emerytury mundurowej (którą otrzymał w 1995 r.) a z dniem 31 grudnia 2017 r. ustał łączący strony stosunek pracy i powód uzyskał status wyłącznie emeryta. Według argumentacji pozwanego pracownik, który raz nabył odprawę nie może ponownie nabyć do niej prawa. Pozwany podkreślił, iż istotą regulacji jest jednorazowa odprawa w związku z zakończeniem stosunku pracy i przejście na emeryturę i nie istnieją powody, dla których osoby posiadające status emeryta wojskowego bądź cywilnego mogą korzystać z tego przywileju więcej niż raz tylko ze względu na ich formalny charakter.

W niniejszej sprawie, pomimo tego, iż Sąd Najwyższy sformułował swoje stanowisko w oparciu o stan faktyczny nieznacznie różniący się od rozpatrywanego przed tutejszym sądem, to Sąd Rejonowy w pełni podziela argumentację prawną przedstawioną w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 grudnia 2015 r. (I PK 1/15, Lex nr 1959540). Sąd Najwyższy słusznie wskazał tamże: „W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że zmiana statusu pracownika lub pracownika – emeryta na status wyłącznie emeryta jest przejściem na emeryturę w rozumieniu art. $92^{(1)}$ § 1 k.p. Następuje ono zawsze i tylko przez ustanie stosunku pracy. Dopóki bowiem trwa stosunek pracy osoba posiadające ustalone prawo

do emerytury lub pobierająca to świadczenie nie przestaje być pracownikiem. Zmiana statusu prawnego pracownika, również pracownika posiadającego równocześnie niejako podwójny status (pracownika i emeryta), wyraża się w tym, że traci on ten status i staje się emerytem, a przy tym jest to następstwem ustania jego stosunku pracy pozostającego w związku z przejściem na emeryturę. W tym znaczeniu kilkukrotne przejście pracownika na emeryturę nie jest wykluczone. Dla tak rozumianego przejścia na emeryturę pozostaje bez znaczenia okoliczność nabycia uprawnień do emerytury przed nawiązaniem stosunku pracy, chyba że pracownik już wcześniej skorzystał z uprawnienia do takiej odprawy. Unormowanie ustanowione w art. $92^{(1)}$ § 2 k.p. oznacza zatem, że pracownik, który otrzymał odprawę emerytalną wskutek ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę, nie może ponownie nabyć do niej prawa przechodząc na emeryturę po rozwiązaniu kolejnego stosunku pracy (por. wyroki SN z dnia 5 czerwca 2007 r., I PK 58/07, MPP 2007/9/479 oraz z dnia 2 października 2013 r., II PK 14/13, MPP 2014/2/88-91 i szeroko powołane w nim wcześniejsze orzecznictwo). Uszło uwadze Sądu drugiej instancji, że żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, a odprawa przewidziana w art. 84 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych w związku z art. 17 ustawy o uposażeniu żołnierzy (w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2004 r.), nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, do którego prawo zostało ustanowione w art. $92^{(1)}$ § 1 k.p. W konsekwencji otrzymanie odprawy przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, niezależnie od charakteru tego świadczenia, nie wyłącza – na podstawie art. $92^{(1)}$ § 2 k.p. – prawa do odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi z tytułu ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę i związanej z tym utraty statusu pracownika. Niezależnie od tego nie można podzielić poglądu Sądu odwoławczego, że przejście przez żołnierza na emeryturę wojskową po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej nadawało odprawie przewidzianej w art. 17 ustawy o uposażeniu żołnierzy charakter odprawy emerytalnej. Z przepisu tego, odczytywanego w powiązaniu z art. 75-79 i art. 84 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych jasno wynika, że odprawa ta przysługiwała niezależnie od przyczyn zwolnienia ze służby (mogła być również przyznana w obniżonej wysokości w przypadku zwolnienia ze służby wskutek utraty stopnia wojskowego albo skazania na karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) – art. 17 ust. 6 zdanie drugie ustawy o uposażeniu żołnierzy), a jej wysokość uzależniona była przede wszystkim od długości okresu służby (wysługi). Świadczenie to miało zatem charakter gratyfikacji za odbytą służbę, a nie rekompensaty za utratę zatrudnienia wykonywanego w ramach stosunku służby w związku z nabyciem uprawnień do zaopatrzenia emerytalnego. Trudno również przyjąć, że przedmiotowa odprawa zmieniała swój charakter i funkcję w zależności od tego, czy po zwolnieniu ze służby wojskowej żołnierz zawodowy nabywał uprawnienia emerytalne i z nich korzystał. (...) Sąd drugiej instancji wyraził również pogląd, że uprawnienie pracownika wynikające z art. $92^{(1)}$ § 1 k.p. uwarunkowane jest "przejściem na emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych", jednak swojego stanowiska nie uzasadnił. Rozważany przepis nie formułuje takiego wymagania, jak czynił to wprost art. 39 k.p. w brzmieniu obowiązującym przed 1 czerwca 2004 r., a zaprezentowana wykładnia prowadziłaby do pozbawienia prawa do odprawy emerytalnej zarówno pracownika, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę, co prawda przewidzianą w art. 24 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 748 z późn. zm.), jednak przysługującą z odrębnego Funduszu Emerytur Pomostowych (art. 29 ust. 1 i art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych; tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 965 z późn. zm.), jak i pracownika, który w sytuacji zbiegu prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz emerytury wojskowej wybrał to ostatnie świadczenie, jako korzystniejsze (por. w tym zakresie wyrok SN z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 223/13, Lex nr 1394110 i powołane w nim orzecznictwo). Trafnie również skarżący podnosi, że w wyroku z dnia 11 października 2007 r. (II PK 40/07, Lex nr 338805) Sąd Najwyższy przyjął, iż pobieranie emerytury policyjnej w trakcie wykonywania pracy w ramach stosunku pracy i powrót po ustaniu tego stosunku do statusu "emeryta policyjnego" nie pozbawia pracownika prawa do odprawy emerytalnej przewidzianej w art. $92^{(1)}$ § 1 k.p.”

We wskazanym wyżej judykacie są oczywiście pewne różnice wynikające z tego, iż sprawa dotyczyła uprawnienia do odprawy dla pracownika-emeryta wojskowego, jednakże zasadnicze motywy uzasadnienia pozostają tożsame. Podzielając w pełni te poglądy należy podkreślić, że stanowisko pozwanego trudno z tych względów uznać za trafne. Fakt więc otrzymania przez powoda odprawy z tytułu zwolnienia ze służby w Urzędzie Ochrony Państwa nie pozbawia go prawa do odprawy emerytalnej w związku z przejściem na emeryturę, przy czym bez znaczenia pozostaje fakt, z którego to systemu pobiera on emeryturę po rozwiązaniu stosunku pracy – powszechnego, czy np. wojskowego,

jak w sprawie rozpatrywanej przez Sąd Najwyższy, czy też emerytury przysługującej członkom służb mundurowych, jak w niniejszej sprawie. Podkreślić należy, iż obowiązująca ówcześnie ustawa o Urzędzie Ochrony Państwa z dnia 6 kwietnia 1990 r. w art. 101 ust. 1 pkt 1 wprost uzależnia przyznanie określonej w nim odprawy wyłącznie od zwolnienia funkcjonariusza ze służby, w najmniejszym stopniu nie wiążąc jej z ewentualnym uzyskaniem prawa do emerytury jakiegokolwiek rodzaju.

W kontekście wskazanych powyżej norm, istotne pozostaje, iż J. Z. dotychczas odprawy emerytalnej faktycznie nie otrzymał. Zgodnie bowiem z art. 92^1 § 2 k.p. jedynie pracownik, który otrzymał odprawę, nie może ponownie nabyć do niej prawa. Z powołanego przepisu (zwłaszcza ze zwrotu "ponownie nabyć") wynika wniosek, że pracownik, który nabył prawo do odprawy emerytalnej, lecz jej nie otrzymał, może je nabyć ponownie, pomimo przedawnienia wcześniej nabytego prawa (tak trafnie SN w wyroku z dnia 13 stycznia 2011 r., III PK 18/10, OSNP 2012/5-6/65; zob. również wyrok SO w Bydgoszczy z dnia 21 lipca 2011 r., VI Pa 50/11, nie publ.). Wobec tego, zważywszy że powód nie otrzymał wcześniej odprawy emerytalnej, uzyskał on do niej prawo w związku z przejściem na emeryturę od dnia 1 stycznia 2018 r., po rozwiązaniu stosunku pracy z pozwanym Zarządem z dniem 31 grudnia 2017 r.

W tym stanie rzeczy Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 32 256 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik (w niniejszej sprawie pracodawca) opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel (w niniejszej sprawie powód-pracownik) może żądać odsetek za opóźnienie, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Cytowany przepis ma zastosowanie do stosunku pracy na mocy odesłania zawartego w art. 300 k.p., który w sprawach nieunormowanych przepisami prawa pracy odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu cywilnego. Sąd zasądził odsetki od dnia 1 stycznia 2018r., ponieważ z końcem zatrudnienia (31.12.2017r.) pracodawca powinien wypłacić powodowi wszystkie należne mu świadczenia ze stosunku pracy, w tym odprawę emerytalną, skoro pozwany tego nie uczynił, to należało przyjąć, iż od 1 stycznia 2018r. popadł w opóźnienie

O nieuiszczonych kosztach sądowych orzeczono w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 97 i 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t.: Dz. U. z 2016 r., poz. 623 ze zm.). Obie strony procesu były z mocy prawa zwolnione od ponoszenia kosztów sądowych (art. 94 i art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy).

SSR Iwona Wiśniewska